

CANADA

Utgifves hvarje torsdag i

Winnipeg, Man.,

af

JOHN E. FORSLUND

Prenumerationspriset

Helt år	\$1.00
Halft år	0.50
Förledigt år	0.35
Helt år till Sverige	1.50
Halft år "	0.85

Lokalagentur önskas i alla svenska samhällen och länmas god provision.
Korrespondenser, korta och intressanta smottages med tackasamt.
Prenumerationsmedel böras sändas med Post- eller Express Money Order eller Registrerat brev till

CANADA

Box 642, Winnipeg, Man.
Kontor: Room 1, HARRIS BLOCK

SKANDINAVISKA NYHETER

SVERIGE.

STOCKHOLM. En millionfond. Folkskolläraernas pensionsinrättnings kapitalbehållning steg vid förra årets slut till 10,601,718 kr.

Folkskoleledningen, hvilkas antal uppgick till 2,397, hade under år 1898 i pensionsinrättningen vunnit delaktighet för 110 nyinrättade tjänster, hvaremot delaktighet upphört för tre indragna tjänster, så att antalet delägande folkskolelärare tjänster, som år 1898 utgjorde 6,126, år 1898 uppgått till 6,233, af hvilka 14 tillhörde högre folkskolor.

Sedan pensionsinrättningen med år 1867 trädde i verksamhet, ha intill 1898 års slut pensionsbrev utfärdats till ett antal af 1,999, af hvilka vid årets slut 1,205 voro gällande.

Pensioneringssummor för år 1898 uppgick till 562,491 kr. Inkomsterna under året utgjorde 1,025,876 kr. Utgifterna utgjorde 580,818 kr. Inkomsterna hade således öfverstigit utgifterna med 444,058 kr.

— Ibsen — skänning? Under ett besök, som en af Iduns kvinnliga medarbetare nyligen gjort hos Henrik Ibsen, talade denne bland annat om sin kärlek till Sverige och uttryckte sin önskan och förhoppning att en gång, kanske snart nog, få bosätta sig i Sverige. Kullen i Skåne är den trakt, som därvid, sade han, halsföresväfvat honom.

— Tattarne i fjällen. Den strängare uppsigten öfver lösdrivare i Sydsvenske tränger tattarnorrut. De synas nämligen i stället rigta sina blickar på lappmarkens socknarna, lefvande på allmogens godtrogenhet.

— De nya pansarbåtarna. På de af marinförvaltningen utfärdade första anbudsskrivelserna ha inkommit 10 svar — ej 7, som förut uppgifvits. Utom de förut omtalade, ha nämligen Earles Shipbuilding & Engineering Co Limited i Hull, Schiff und Maschinenbau Gesellschaft Germania i Kiel och Societe Anonyme des Forges & Chantiers de la Mediterranee i Havre afgifvit anbud.

De svenska anbudena lyda hvart och ett endast å en pansarbåt, under det att samtliga utländska lyda å tre pansarbåtar.

— Svenska järnvägarnas inkomster under juni uppgingo till 3,631,443 kr. eller 33 kr. 3 öre pr dag och bankilometer och enskilda järnvägarnas till 3,765,184 kr. eller 19 kr. 10 öre pr dag och bankilometer. Från årets början uppgingo inkomsterna för stats

banorna till 19,927,940 kr. 16 öre, eller 30 kr. 4 öre pr dag och bankilometer.

— Kraftöfverföringen från Elfkärlöf. Öfveringenjören och chefen för Stockholms gas- och elektricitetsverk Ad. Ahlsell samt ingenjören Aug. Decker ha nu återkommit till Stockholm från en två månaders studieresa, hvar vid kontinenten och Amerika besökis.

Studierna ha hufvudsakligen omfattat elektrisk kraftöfverföring på längre sträckor. Då världens längsta elektriska kraftöfverföringsledning är endast 130 kilometer lång, d. v. s. 50 kilometer kortare än den föreslagna ledningen från Elfkärlöf till hufvudstaden, är det naturligt, att omfattande studier måste göras, innan man vågar sig på en anläggning af så omfattande dimensioner som den ifrågakommande. Emellertid har man funnit, att saken är praktiskt utförbar.

— Svenska paviljongen på Parisutställningen. Kaptenen P. A. Lindahl, som kontrollerat arbetena med svenska paviljongen på Parisutställningen, har i dagarna afrest till Paris, för att på ort och ställe skaffa sig närmare upplysningar om en del frågor, som stå i samband med paviljongens uppsättande.

Pariskomiten har beslutit att på framställning från vederbörande i Paris låtit bestyrka paviljongen med ett särskildt impregneringsämne mot eldfara. Detta ämne, som är färglös och ej förändrar byggnadens målning i de bestämda färgerna, har blifvit afpröfvadt här och visat sig alldeles motsärdellen.

ARBOGA. Hyresgäst, som hörer hyran. Spritbolaget i Arboha har hos stadsfullmäktige dar en målt, att bolaget kunde betala 8,000 kr. årligen för af staden hyrda lokaler i stället för 7,000 kr., som förut bestäms. Stadsfullmäktige ha ingenting emot höjningen.

ARVIKA. Ny utvidgad stadsplan för Arvika köping har af kommunfullmäktige i hufvudsaklig öfverensstämmelse med underställdt förslag.

FALUN. Dödad af taget blef onsdags afton en borusud person, hvilken i närheten af St. Tuna station i södra Dalarnes järnväg begifvit sig in på banan. Föraren gaf ihållande varningssignaler, men mannen fortsatte springande banan framåt, och innan taget hann stoppas hade det redan kört öfver den olycklige, hvilken synes fått en ögonblicklig död.

GÖTEBORGS. Lingonexporten. Från den 28 aug. till den 3 sept. exporterades från Göteborg 101,500 kg. lingon. Från Växjö afgingo häromdagen 3 järnvägsvagnar med samma bär och från Wislanda station har utflytt senaste dagarna afsändts 1,500 kg. Största delen af dessa senare voro från Wärmland.

— Om skörden i södra och mellersta Sverige lemnar Handelsledningen följande sammanfattning af till Göteborgs köpmannaförening ingångna rapporter:

Årets följerskörd är i allmänhet under medelmåttan, hvilket vällas af försommrens kyla och torka. Den räddades dock hjälpligt af midsommrrögnen och har sin styrka i en utmärkt god kvalitet, så att näringsvärdet rätt be-

tydligt uppväger den ringare mängden.

Brödsåden, råg och hvete som här och hvar illa medfärdits af vinterns olampiga väderlek och blifvit rätt tjunn, synes blifvit medelmättig eller något därunder. Kvaliteten är emellertid afven här förträfflig.

Hafren och kornet berodde för sin utveckling på regn under eftersommaren. Då det uteblifvit, ha dessa sädeslag gifvit knappare resultat än brödsåden. De synas bli under medelmåttan.

Svärost har dock potatisen lidit. Hvad torkan ej dödat, tog frosten bort. Å denna de fattiges näring väntas en skörd, som i knapphet närmar sig missväxt.

Betskörden i södra Sverige har också på grund af torkan stannat under medelmåttan. Här och hvar är dock sockerhalten vara god.

HERNÖSAND. Egyptiskt mörker i Hernösand. "Hernösandsposten" skriver:

Stadens fider ha upplyst oss om att de ej spara på svafvelstickorna i önödan. Orsaken till att vi få vandra i mörker om aftnarna är den, att vattenkraften med hvilken stadens elektricitetsverk drifves, nu är i det närmaste lika med noll. Gådan är utsnad. Kommer ej inom den närmaste tiden ett duktigt regn, får nog bogerskapet plocka fram sina gamla "lantnor" och hornlykter, i den händelse de vilja riskera en nattlig färd genom Hernösands gator.

HUDIKSVALL. För delaktighet i kyrkstölderna har häktats drängen P. Brandt-Augustusson, i tjänst hos den för samma brott häktade P. Nilson i Myekje, Forsås.

HELSINGBORG. Pestkräck. I torsdags spriddes i Helsingborg det ryktet, att en ängare, kommande från pestsmittad ort i Portugal, anlänt dit och där låtit landsatta passagerare. Händelsen väckte uppspände och skrämsel, som dock var ogrundad, enär det snare visade sig att passagerarna icke alla varit å någon pestsmittad ort.

KRISTIANSTAD. Ett blodbad af svartsjuka. Den 11 sept ihjalslog arbetaren August Eliasson i Nosaby abetaren O. of Petersson från Fjellkinge. Anledningen till illdådet var svartsjuka.

Att detta varit öfverlagadt, framgår dels däraf, att Eliasson flera gånger under den sista tiden fullt hofulla yttranden om sin rival, dels däraf, att han under lätsad vänskap bjudit honom hem till sig och först berusat honom. Eliasson anträffades i söndags morse på en loge sofvande bredvid den mördade. Han fick emellertid tillfälle att undkomma och har sedan förgäfvats efterspanats.

— På Lillö kungsgård har en ko dödt i mjältbrand och ytterligare två ha isolerats på grund af misstänkta symptom.

KRISTIANSTAD. De stora faltjänstförmågningarna i Skåne började den 14.

Såsom allmän förutsättning för stridsförmågningarna gäller:

En östär (första armerofdelningen), som med sina hufvudkrafter landstiger å Skånes östra kust vid Åhus, Cimbrishamn och mellanliggande fiskelägen, har dessförinnan landstätt en härafdelning på Listershalvön.

En vestär (andra armerofdel-

ningen, hvars hufvudkrafter äro under frammarsch från nordvest till Skåne mot trakten söder om Finjasjön, samlar en härafdelning i linien Hesseholm—Hästveda.

Chef för den förre, den fiendliga afdelningen, är generalmajor Bråkenhjelm och för den senare, den svenska, prins Carl.

Konungen aftackar trupperna. Tisdagen den 19 kl. 1 o. m. voro trupperna uppställda i en imponerande fyrkant, den största trupperansammandragning som ägt rum i södra Sverige. I spetsen för sin lysande stab, däribland kronprinsen, prins Carl, prins Eugen, krigsminister Rappe, general Bråkenhjelm samt främmande officerare, red konungen genom trupperna, hälsande hvarje regemente och hälsad med paradmarsch och fyrfaldiga hurrarop under "skyldra gevär". Solen lyste varmt, och det glänsande skådespelet sågs af oräkneliga människoskaran.

Olyckshändelse under faltjänstövning. I fredags inträffade under öfningarna vid Bjälöf, att ryttmästaren vid Skånska dragonregementet C. A. F. Olsson vid en kavalleriechock kastades af hästen, sedan han suttit afver en gårdsgård, på hvars andra sida marken slutade nedåt. Han skadade sig mycket illa och fördes omedelbart till Kristianstad, där han kort därefter afled.

LANDSKRONA. En enstöringsdöd. Vid middagstid i torsdags meddelades bryggeriaktiebolaget i Landskrona till poliskontoret att kommissionären Nils Bengtsson Viking i sin bostad hela förmiddagen iakttagits sitta vid fönstret som det syntes död. Vid framkomsten till Vikings bostad funno poliskonstaplarna Viking sittande på en stol vid fönstret. Lifvot hade redan flytt, och kroppen var redan kall. Inga spår till yttre våld kunde märkas å kroppen, hvarför antagligt är att dödsorsaken varit hjärtförslämning. Tillkallad läkare kunde endast konstatera dödsfallet. Viking var ungefär 61 år gammal samt efterlemnade två mindrariga barn, af hvilka dock intet vistas hemma. Han hade varit gift två gånger, men var skild från sin andra hustru.

LULEÅ. En Luleåotares konkurs. Staten i sotare E. J. Johansson i Luleå konkurs utvisar i tillgångar 160,668 kr., oskilda fordringar och skulder 219,014 kr. samt alltså en brist å 58,346 kr.

— Garamal beväring. Bland dem, som i år fullgjort andra årets värnplikt å Sollefså läger, var äfven en fyrtioårig skräddare från Gudmundrå, hvilken förut varit utrikes, men väl hemkommen omsider upptäckts och måste utpåhållas. Skräddaren har dock sluppit marschera, utan har hela mötet suttit på bordet.

MALMÖ. Det af en innehafvaren af hotell Metropole i Bryssel emot Skånska Aftonbladets utgivare anhängiggjorda tryckfrihetsmålet angående en notis med rubrik "Ett spelhelvetes hemlighet" företogs till behandling vid rådhusrätten här.

Kärandens ombud ansåg sig ej kunna fullfölja målet, utan nedlade det tills vidare, emedan den från Bryssel anlända fullmagten i så måtto voro felaktig, att den såsom karande betecknade Wierlmann Ceuppens vore namnet på ett bolag som innehades af två

bröder. Svaranden begärde 25 kr. för sin inställelse, hvilket af rätten bifölls, hvarefter målet afskrefs.

— 90 kilometer i timmen. Malmö-Kontinentens järnväg har vid den nu förrättade afsyningen erhållit rätt till maximihastighet af 90 kilometer i timmen. Detta är den största hittills tillåtna hastighet inom Sverige och har naturligtvis sin grund i det ytterst solida byggnads sättet jämte de synnerligen omsorgfulla anstalterna för växlarans fungerande, automatiskt förläggda bommar vid vägförvegångarna o. s. v.

SUNDSVALL. Katten räddade husbonden. Natten före lördag t. v. nedbrann genom mordbrand handlanden Karl Hallbergs i Vestjärn i Njutånger gård. Elden hade anlagts i packboden, och Hallberg, som låg på vinden, hade säkerligen innebränt, om han ej väckts af katten. Ugnen var då stängd af elden, så att Hallberg måste praktisera sig ned från vindsfönstret med ett rep. Sival han som hustrun undkomme i endast underkläderna och hunno icke rädda mer än ett skrifbord och en byrå. Hus och lösegendom voro försäkrade i Entingers och Njutångers brandförsäkringsbolag för 2,500 kr. och lagret var försäkrat i Norra Sveriges försäkringsaktiebolag.

Hvem mordbannaren är, vet man icke ännu med bestämlthet. Tilläggs må, att den katt, som räddade husbondens lif, brann själf inne.

SÖDERHAMN. Tillbud till järnvägsolycka. Ett allvarligt tillbud till järnvägsolycka inträffade den 11 sept vid Hennans station. Nedgående nattsnälltåget skulle passera ett militärtåg, hvilket bestod af 40 vagnar, af hvilka de sista stodo kvar på hufvudspåret utanför södra växeln. Snälltåget af blåstes, innan militärtåget gått fram. Faran observerades i sista stund af en konduktör, som lyckades häjda snälltåget några fot från militärtågets vagnar.

SKÖFDE. Mjältbrandsmittan. Veterinär Sandbergs hela distrikt, Sköfde trakten, är nu förklaradt fritt från mjältbrand.

I Falköpings distrikt inträffade i onsdags ett fall af mjältbrand.

VISBY. Belönad räddningsbragd. K. m. har tilldelat befalhafvaren å tyska ångaren "Deutschland" kapten G. Ohlson, hvilken den 14 december 1898 under stark storm utanför Gotland bergat svenska slupen "Carl Edward" och dess besättning utan att därför begära någon ersättning en silfverkokal.

VEXIÖ. Den 19 september. Beväringssynglingen G. Petersson från Hemmesjö, som vid henryckning från faltjänstförmågningarna af vada sköts af en kamrat, har affitt dit i Vexiö lasarett.

Goda nyheter.

Dr. D. B. Cargile, Washita, I. T., skriver: "4 flaskor Electric Bitter, som Mrs. Brewer skrofler, som hade plågat henne länge. Sär sloga ut på hennes ansigte och doktorerna kunde intet hjälpa; nu är hon botad och hennes hälsa utmärkt." Detta är endast ett nytt prof bland 1000. Electric Bitter är den bästa blodreande medicin och botar, hudutslag, blöder och öppna sår. Det piggar upp lifver, njurarna och tarmarna och är stärkande. 50c. hos alla apotekare hvarje flaskas garanteras.